

Крім перелічених, існує безліч інших, менш значущих обмежень. А ще різноманітні обмежувальні чинники можуть поєднуватися, створюючи комплекси обмежень в економіці туризму.

Висновки. Економічні чинники і, особливо, обмежувальні багато в чому визначають ступінь розвитку туризму в регіоні або в країні, але, водночас, і сам туризм безпосередньо впливає на темпи економічного розвитку, забезпечуючи надходження валютних засобів в економічну систему, вирішуючи проблеми зайнятості населення, згладжування відмінностей в економічному розвитку регіонів.

Список використаних джерел:

1. Холловой Дж.К. Туристический бизнес / Холловой Дж. К., Тейлор Н.; пер. с 7-го англ. изд. Т.А. Черной, А.А. Кожевниковой. – К. : Знання, 2013. – 798 с.
2. Основні поняття й сутність економіки туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1246122062171/turizm/osnovni_ponyatt.
3. Дядечко Л. Економіка туристичного бізнесу : навч. посіб. / Лідія Дядечко ; Мін-во освіти і науки України, Донецький державний ун-т економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського. – К. : Центр навч. літ-ри, 2007. – 223 с.
4. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
5. Мальська М. Основи туристичного бізнесу : навч. посіб. / Марта Мальська, Володимир Худо, Валерій Цибух ; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 271 с.

Науковий керівник: д. е. н., професор В. М. Яценко

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АНІМАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ

М. М. Ляпкало

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Актуальність теми. Вільний час є одним з важливих засобів особистості людини. Він безпосередньо впливає на її виробничо-трудова сферу діяльності, адже в умовах вільного часу найбільш сприятливо відбуваються рекреаційно-відбудовні процеси, що знімають інтенсивні фізичні та психологічні навантаження. Використання вільного часу є своєрідним індикатором культури, коли духовних потреб та інтересів конкретної особистості або окремої соціальної групи. На відміну від сучасної людини, якій не важко відокремити свій вільний час від робочого, первісні люди сприймали життя як єдиний безперервний процес виживання свого роду і племені у ворожому і багато в чому незрозумілому світі. Тому дозвілля первісної людини якоюсь мірою теж слугувало меті виживання в широкому сенсі цього слова.

Мета статті полягає у розкритті культури організації дозвілля в історичному аспекті розвитку анімаційної діяльності давнини.

Анімація – це оживлення відпочинку й організація безпосередніх вражень від особистої участі у заходах. Це явище в туризмі зародилося конкуренцією між рівними за величиною інтер'єрами і сервісом курортів [1].

Туристська анімація – це найважливіша частина сукупної діяльності на туристському підприємстві, вираження високого ступеня її професіоналізму, найважливіша складова частина туристичного продукту. Тому, як і всяка інша діяльність на туристському підприємстві, анімація повинна бути планованою, чітко регламентованою, організаційно керованою й забезпеченою матеріальними, фінансовими й кадровими ресурсами [2].

Кінцевою метою туристської анімації є задоволеність туриста відпочинком – його гарний настрій, позитивні враження, відновлення моральних і фізичних сил. У цьому полягають найважливіші рекреаційні функції туристської анімації. Туристська анімація покликана виконувати прямим чином дві функції: спортивно-оздоровчу та пізнавальну.

В Стародавній Греції суттєвим чинником впливу на формування матеріальної бази відпочинку, дозвілля і розваг були служби анімації.

У процесі створення дозвілдової бази важливо також було враховувати спектр прогнозованих потреб споживачів анімаційних послуг. Матеріальна база дозвілля створювалася саме для задоволення якомога більшого спектру потреб. Виникали таверни, гостині двори, готелі, які поступово перетворювалися на важливий елемент соціального і релігійного життя. Вже у ті далекі часи господарі гостинних дворів і таверн піклувалися про дозвілля своїх гостей. Для розважання їх вони запрошували музикантів, танцюристів і акробатів, влаштовували різноманітні змагання, а також бої тварин і птахів: котів, собак, півнів, перепелів. Поширеною була гра «коттаб», зміст якої полягав у тому, щоб потрапити вином з келиха у ціль. Подобалася стародавнім грекам гра у кості і спортивні турніри.

Спортивний туризм виник саме в Давній Греції, Олімпійські ігри проходили раз на чотири роки і починалися з першого новолуння після літнього сонцестояння. По початок Олімпійських ігор греків повідомляли спеціальні послы – феори, котрих розсилали по всіх грецьких полісах, досягаючи найвіддаленіших, розташованих в Північній Африці і на узбережжях Чорного і Азовського морів. Феори на час проведення Ігор проголошували священний мир.

Усіх, хто приїжджав в Олімпію, визнавали гостями Зевса, як правило, їх розміщували і харчували за рахунок сторони організатора. Туристів було дуже багато, стадіон вмщував до 40 тис. глядачів, причому це були лише чоловіки. Заміжні жінки не допускалися власне на змагання під страхом смертної кари. Але на Ігри дуже часто приїжджали родинами [3].

Олімпіада тривала п'ять днів, власне спортивним змаганням були присвячені другий, третій і четвертий день.

Римська імперія мала гігантські розміри, тому великій кількості чиновників, урядовців, воїнів, купців доводилося багато подорожувати по справах. У результаті цього для їх розміщення стала складатися достатньо розгалужена мережа гостинних дворів, мансіонів і таверн. Звідси ж беруть свій початок і і популярні на сьогоднішній день національні парки і сади [4].

Своєрідним культурно-відпочинковим центром в Давньому Римі були лазні, котрі в епоху імперій будували у вигляді гігантських споруд з розкішним внутрішнім вбранням, інтер'єром. Тисячі римлян проводили там свій власний час: перед купанням на майданчиках для спортивних вправ грали в м'яч, змагалися у бігу, боротьбі, у піднятті ваги, пізніше милися і плавали у басейнах. Лазні були призначені не лише для купання і спортивних тренувань, а них також були бібліотеки і зали для занять.

Подобались давнім римлянам перегони на конях, які влаштовували у так званому цирку, і криваві гладіаторські бої. Для них будували спеціальні споруди-амфітеатри. «Хліба і видовищ» – це була основна політика давньоримських правителів, що супроводжувалася безплатним роздаванням продовольства і демонстрацією різноманітних виставок.

У Середньовіччі були створені організатори відпочинку і артисти. Ці люди завдяки церковній пропаганді викликали у всіх одночасно і страх, і радість. Церква

дозволяла християнам дивитися театральні виставки лише з біблійськими сюжетами. Вуличних співаків і артистів, що влаштовували вистави на інші теми, церква проклинала, обіцяючи їм вічні муки на тому світі. Велике неприйняття церквою вуличних співаків і артистів можна пояснити переконанням, що ці люди, що перетілюються, подібні до диявола.

Не дивлячись на усі заборони, трубадур, жонглери, клоуни та інші бродячі артисти користувалися у ці часи великою популярністю. Життя середньовічної людини, заточеної у неприступних замках, не часто залишали власний дім, була досить одноманітною, тому поява бродячих артистів завжди для них була святом. Найбільш привілейованим серед артистів того часу були трубадури – поети, що виконували власні вірші під музичний акомпанемент. Середньовічні багатії захоплювалися полюванням і перегонами на конях, до яких дітей привчали з 10-12 років. Для більш успішного засвоєння знань писали спеціальні методичні рекомендації: з полювання на зайця, оленя, кабана, по сигналах мисливського рижка, висліджуванню і обробленню дичини, а також по догляду за гончими собаками [5].

Модним захопленням у той час були карти, на яких до наших днів збереглися зображення дам і рицарів у середньовічних костюмах. Окрім гри у карти, поширено серед знаті була гра в шахи. Прості люди бавилися у гру в кості. Не дивлячись на багато обмежень, у жорстоке Середньовіччя влаштовували шумні святкування, змагання і звичайно знамениті рицарські турніри-військові змагання, що відбувалися на спеціально облаштованій арені, оточеній місцями для глядачів.

У цей час людина займала себе різними справами: облаштуванням свого житла, приготуванням їжі, підготовкою спорядження для полювання і, безпосередньо, відпочинком, під час якого крім суто фізичної відбувався і процес психологічної, духовної рекреації. Головною складовою цього процесу були ритуальні дієства, пов'язані з віруваннями і фантастичними уявленнями первісної людини. Ці дієства були спрямовані на досягнення такого психологічного стану, при якому людина забувала б про страх перед оточуючим її світом і заручалася б підтримкою духів, які б або захищали її від природної стихії і ворогів, або ж допомагали добувати їжу [6].

Подібні ритуально-обрядові дієства були анімаційними за своєю сутністю, оскільки вони збуджували уяву, піднімали життєвий тонус, зміцнювали впевненість у завтрашньому дні, згуртовували плем'я або рід, надихали його.

Список використаних джерел:

1. Браймер Р.А. Основи керування в індустрії гостинності / пер. с англ. – М. : Аспект Пресс, 1995. – 315 с.
2. Бульгина Н.И. Значение курса туранимации в подготовке менеджеров туризма // Актуальные проблемы туризма. – М., 1999. – С. 15–17.
3. Любченко О.М. Соціальна сутність дозвілля в античній Греції / О.М. Любченко // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2016. – Вип. 23. – С. 3–8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2016_23_3
4. Жарков А.Д., Чижиков В.М. Культурно-дозвіллева діяльність. – М., 1998.
5. Розвиток анімації в рекреаційному туризмі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buklib.net/books/33967/>.
6. Зародження та розвиток анімаційних форм дозвілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://5fan.ru/wievjob.php?id=73751>.

Науковий керівник: к. е. н., доцент В. А. Красномоєць